

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.14.2015
P/15/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków
T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44
lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/079 – Realizacja programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Barbara Madejska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93765 z 6 marca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Nr 3 im. ks. prof. Józefa Tischnera w Wadowicach ¹ 34-100 Wadowice; ul. Wojska Polskiego 13
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Satława – dyrektor Zespołu Szkół nr 3 im. ks. Józefa Tischnera w Wadowicach ² . (dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie³ realizację programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”⁴ w Szkole w latach 2010-2015⁵.

W ramach programu 2 889 uczniów⁶ Szkoły, w tym 2 129 dziewcząt i 760 chłopców⁷, wzięło udział w zajęciach wyrównawczych z matematyki i przedmiotów gastronomicznych, zajęciach dodatkowych, kursach doskonalących i kwalifikacyjnych, zajęciach z doradztwa zawodowego, stażach u przedsiębiorców oraz stażach-wizytach zawodoznawczych. Zajęcia były dostosowane do branż i zawodów, w których kształciła Szkoła. Przyjęte do realizacji zadania były zgodne z zainteresowaniami uczniów oraz potrzebami rynku pracy. W okresie realizacji programu uruchomiono w Szkole nowe kierunki kształcenia.

Projekt realizowano efektywnie. Całkowite koszty projektu przypadające na Szkołę wyniosły 1 334,9 tys. zł⁸, co stanowiło ok. 19% łącznego budżetu programu w powiecie wadowickim. Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w programie do 31 grudnia 2014 r. wyniósł 428 zł. Największe wydatki poniesiono na kursy kwalifikacyjne oraz zakup sprzętu technodydaktycznego.

Podjęte w toku realizacji Projektu działania były skuteczne. Realizację programu poprzedziła identyfikacja potrzeb i możliwości Szkoły w zakresie kształcenia zawodowego. Określono zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów w poszczególnych zadaniach. Nie przekroczono maksymalnej liczebności grup, a wykładowcy posiadali wymagane kwalifikacje. Monitorowano jakość prowadzonych zajęć, przeprowadzając testy „wejścia-wyjścia” i ankiety wśród uczniów. Oceny testów wskazywały na poprawę wyników, a w ankietach pozytywnie oceniono organizację kursów kwalifikacyjnych. Środki z programu przeznaczono także na ulepszenie bazy dydaktycznej. Szkoła prowadziła doradztwo zawodowe, nawiązała współpracę z przedsiębiorcami oraz współpracę międzynarodową. W ramach realizacji programu Szkoła osiągnęła założone wskaźniki rezultatu dotyczące liczby osób w nim uczestniczących,

¹ Dalej: Szkoła.

² Dalej: Dyrektor.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dalej: program lub projekt.

⁵ Do 25 maja 2015 r.

⁶ Niektórzy uczniowie brali udział w kilku zadaniach.

⁷ Odpowiednio 74% i 26%.

⁸ Koszty poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz koszty planowane na 2015 r.

a uczniowie otrzymali 3 152 certyfikaty, uprawnienia lub zaświadczenia, z czego 328 (10%), to certyfikaty potwierdzające nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu.

Uczniowie szkół zawodowych stanowili ponad 70% w ogólnej liczbie uczniów w Szkole. Odsetek uczniów klas pierwszych szkół zawodowych utrzymywał się w zasadzie na porównywalnym poziomie przez cały badany okres. Wskaźniki przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych oraz zdawalności egzaminów były bardzo wysokie, tj. powyżej 90%, w obu typach szkół zawodowych. Zdawalność egzaminów zawodowych zarówno wśród uczniów technikum, jak i zasadniczej szkoły zawodowej, kształtowała się znacznie powyżej średnich zdawalności na terenie województwa małopolskiego.

Za dobrą praktykę należy uznać wprowadzanie innowacji pedagogicznych oraz opracowanie przez zespoły przedmiotowe programów zajęć wyrównawczych i dodatkowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność przyjętych celów projektu z potrzebami beneficjentów oraz monitorowanie i zarządzanie

Opis stanu faktycznego

Do realizacji programu Szkoła przystąpiła na podstawie umowy partnerskiej na rzecz realizacji projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, podpisanej przez powiat wadowicki z Województwem Małopolskim w 2010 r.⁹

Projektem objęto uczniów Technikum nr 3 oraz Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2, które kształciły uczniów w branżach turystyczno-gastronomicznej oraz usługowej, w zawodach: technik ekonomista, technik handlowiec, technik hotelarstwa, technik organizacji reklamy, technik żywienia i usług gastronomicznych (poprzednio kucharz¹⁰), technik technologii żywności oraz kucharz (poprzednio kucharz małej gastronomii¹¹), kelner, sprzedawca, cukiernik, piekarz (do roku szkolnego 2013/2014).

W ramach projektu Szkoła realizowała: zajęcia pozalekcyjne rozwijające kompetencje kluczowe w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych, technologii informatycznej i języków obcych, zajęcia wyrównawcze z matematyki i przedmiotów gastronomicznych, zajęcia z doradztwa zawodowego, kursy dające dodatkowe kwalifikacje uczniom, staże-wizyty zawodoznawcze, staże 4-tygodniowe. Ponadto uczniowie Szkoły brali udział w zadaniu „Współpraca ponadnarodowa”.

(dowód: akta kontroli str. 5-29 i 30-47)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że powodami wyboru zadań realizowanych w Szkole w ramach projektu były: podniesienie jakości pracy szkoły, promocja kształcenia zawodowego w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych, wzrost zainteresowania kształceniem zawodowym wśród uczniów, kształtowanie pozytywnego wizerunku absolwenta szkół kształcących w zawodach, tj. dobrze przygotowanego do wejścia na rynek pracy, wyposażonego w wiedzę i umiejętności nabyte z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu.

(dowód: akta kontroli str. 503-573)

W okresie realizacji projektu Szkoła uruchomiła dwa nowe kierunki kształcenia: technik organizacji reklamy (w roku szkolnym 2009/2010) oraz technik technologii żywności (w roku szkolnym 2014/2015)¹². Wprowadzenie wymienionych kierunków do oferty kształcenia wynikało z potrzeby dostosowania oferty edukacyjnej do zbadanych oczekiwań. Podkreślano możliwość podjęcia pracy przez absolwentów wymienionych wyżej kierunków – odpowied-

⁹ Zarządzenie nr 2/2010/2011 Dyrektora Zespołu Szkół Nr 3 im. Ks. Prof. Józefa Tischnera w Wadowicach z dnia 30 września 2010 r. w sprawie wdrożenia w Zespole Szkół nr 3 im. ks. prof. Józefa Tischnera w Wadowicach wieloletniego projektu systemowego pod nazwą „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” w ramach Priorytetu IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, działanie 9.2. Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

¹⁰ W związku z wprowadzeniem zmian w szkolnictwie zawodowym od 1 września 2012 r. oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.) zawody technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę technik żywienia i usług gastronomicznych.

¹¹ W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis nr 10) nazwę zawodu kucharz małej gastronomii zmieniono na kucharz.

¹² Pismo Dyrekcji Szkoły z 5 marca 2009 r. do Zarządu Powiatu Wadowickiego o uruchomienie nowego kierunku kształcenia.

nio – w działach marketingu przedsiębiorstw produkcyjnych i handlowych, biurach ogłoszeń, działach promocji środków masowego przekazu, agencjach i studiach graficznych ds. kontaktów z prasą i kształtowania opinii publicznej oraz w różnego typu placówkach zajmujących się żywieniem człowieka, a także w przedsiębiorstwach prowadzących badania i ocenę żywności w zakładach spożywczych, gastronomicznych i hotelach (jako technolog, manager, kontroler jakości). Uzasadniając potrzebę otwarcia powyższych kierunków, Dyrektor podkreślała fakt, że Szkoła posiada niezbędną bazę do prowadzenia kształcenia w zawodzie technik organizacji reklamy.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że badania potrzeb otwarcia nowych kierunków kształcenia wynikały z analizy danych przeprowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach, z rozmów z pracodawcami, informacji w prasie, internecie oraz rozpoznania rynku spożywczego na terenie powiatu wadowickiego.

(dowód: akta kontroli str. 156-200; 382-455; 503-573)

W okresie realizacji projektu zawieszono kształcenie w zawodzie piekarza (od roku szkolnego 2013/2014), co wynikało z braku zainteresowania tym zawodem.

(dowód: akta kontroli str. 160; 382-454 i 503-573)

Szczegółowa analiza dokumentacji dwóch zajęć wyrównawczych¹³ wykazała, że przeprowadzono testy na rozpoczęcie i zakończenie zajęć. W obu przypadkach uzyskano poprawę wyników w testach końcowych w porównaniu do testów początkowych. W przypadku zajęć „Promowanie zdrowej żywności” wyniki testów wynosiły 32% (wejście) i 82,3% (wyjście), a w przypadku zajęć „Wykorzystanie technologii informatycznych w zawodzie ekonomista” – 37% (wejście) i 94% (wyjście). Na kursie cukierniczym przeprowadzono ankiety początkową i końcową dotyczącą oceny wiedzy wśród uczestników na temat wyrobów ciastkarskich.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że ewaluacja prowadzona była dla każdego rodzaju zajęć pozalekcyjnych w celu określenia „przyrostu wiedzy” w badanym zakresie przedmiotowym. Stosowano metody sprawdzające poziom wiedzy – testy lub ankiety [...], a ewaluacja prowadzona była przez firmy, które podpisały umowy ze Starostwem Powiatowym, natomiast ankiety ewaluacyjne składano bezpośrednio do koordynatora powiatowego projektu.

Lider szkolny sporządzała informacje na temat realizacji projektu, które były prezentowane na zebraniach rady pedagogicznej.

(dowód: akta kontroli str. 253, 263, 282-287, 382-454, 524-553)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Efektywność programu

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. koszty realizacji projektu przypadające na Szkołę wyniosły 1 236 891 zł. Udział środków własnych poniesionych przez powiat wadowicki w realizowanym projekcie w latach 2010-2014 wyniósł: 157 704 zł, co stanowiło 12,75% kosztów projektu ogółem.

Koszt realizacji poszczególnych zadań przedstawiał się następująco:

- kursy podnoszące kwalifikacje – 489 894 zł, tj. 40% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty poszczególnych kursów kształtowały się od 2 250 zł (kurs obsługi kasy fiskalnej i innych urządzeń sklepowych) do 369 237 zł (kurs prawa jazdy, na realizację którego poniesiono największe wydatki). Koszt realizacji innych kursów to m.in. kursy cukiernicze (25 700 zł); kurs florysty (15 853,50 zł); kurs carvingu (14 614 zł) oraz kurs baristy (10 158,40 zł). Średni koszt wszystkich kursów przypadających na jednego ucznia wyniósł 713 zł. Spośród wszystkich realizowanych przez Szkołę kursów najwyższy średni koszt zadania przypadający na jednego ucznia wynosił 1 285 zł (kurs cukierniczy), a najniższy 135 zł (kurs pierwszej pomocy);

¹³ Prowadzonych w technikum w zawodach: ekonomista pn. Wykorzystanie nowoczesnych technologii informatycznych oraz technik żywienia i usług pn. „Promowanie zdrowej żywności”.

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

- zajęcia dodatkowe (rozwijające kompetencje kluczowe oraz wyrównawcze) – 220 512 zł, tj. 18% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszt zajęć dodatkowych kształtował się na poziomie od 25 920 zł (nowoczesne technologie) do 60 240 (języki obce). Średni koszt wszystkich zajęć dodatkowych przypadający na jednego ucznia wyniósł 182 zł;
- doradztwo zawodowe – 25 624 zł (2%). Średni koszt przypadający na jednego ucznia wyniósł 173 zł;
- staże-wizyty zawodoznawcze – 86 355 zł (7%), w tym koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 114,53 zł;
- staże wakacyjne (4-tygodniowe) – 161 683 zł (13%), w tym koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 1 817 zł.

Ponadto zakupiono wyposażenie dla pracowni szkolnych za kwotę 195 803 zł, co stanowiło 16% łącznych kosztów projektu. Z kolei na wynagrodzenia lidera wydatkowano 56 963 zł (5%).

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie wynosił 428 zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-9)

Średni koszt kształcenia jednego ucznia w zasadniczej szkole zawodowej w zawodach: sprzedawca i cukiernik wynosił od 5 988 zł (2010 r.) do 7 692 zł (2015 r.); kucharza od 6 509 zł do 8 020 zł (2015 r.). Średni koszt kształcenia jednego ucznia w technikum w zawodach: technik ekonomista, technik hotelarstwa, technik handlowiec oraz technik organizacji reklamy wynosił od 5 988 zł (2010 r.) do 7 692 zł (2015 r.); w zawodzie kucharza i kelnera od 6 509 zł (2010 r.) do 8 020 zł (2015 r.). Koszt kształcenia w zawodzie technik technologii żywności wynosił od 6 961 zł (2014 r.) do 7 692 zł (2015 r.), a w zawodzie technik żywienia i usług gastronomicznych – od 6 463 zł (2012 r.) do 8 020 zł (2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 29)

W 2015 r. Szkoła planuje realizację zadań na łączną kwotę 97 974 zł, w tym:

- 83 600 zł na staże wakacyjne (płatne),
- 5 530 zł na staże-wizyty zawodoznawcze,
- 8 844 zł na kursy podnoszące kwalifikacje.

(dowód: akta kontroli str. 10)

Całkowity koszt realizacji projektu w Szkole, tj. wydatki poniesione do 31 grudnia 2014 r. oraz wydatki planowane do poniesienia w 2015 r., wynosi 1 334 865 zł, co stanowi 18,5% łącznego budżetu projektu w powiecie wadowickim.

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Projekt został zrealizowany efektywnie.

3. Skuteczność Projektu

W projekcie uczestniczyli uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej oraz technikum.

W ramach zadania projektowego „Programy rozwojowe szkół na terenie powiatu wadowickiego” do 31 grudnia 2014 r. w Szkole przeprowadzono:

- 1) 13 rodzajów kursów podnoszących kwalifikacje, w których wzięło udział łącznie 687 uczniów (w tym 545 kobiet i 142 mężczyzn¹⁴), z tego:
 - dwa w branży turystyczno-gastronomicznej (kurs carvingu – 4 edycje, kurs cukierniczy – 2 edycje), w których uczestniczyło 67 uczniów, w tym 50 kobiet (75%) i 17 mężczyzn,
 - cztery w branży usługowej (kurs obsługi kasy fiskalnej i innych urządzeń sklepowych – 1 edycja, kurs Flash z Action Script – 1 edycja, kurs decoupage – 1 edycja,

¹⁴ Odpowiednio 79% i 21%.

- kurs kasjera złotowo-walutowego – 1 edycja), w których uczestniczyło 70 uczniów, w tym 64 kobiety (91%) i 6 mężczyzn,
- siedem kursów dla obu branż (kurs pierwszej pomocy przedmedycznej – 4 edycje, kurs prawa jazdy kat. B – 10 edycji, kurs barmaństwa klasycznego – 1 edycja, kurs florysty – 3 edycje, kurs barmana – 2 edycje, kurs baristy – 2 edycje, kurs sommeliera – 2 edycje), w których uczestniczyło 550 uczniów, w tym 431 kobiet (78%) i 119 mężczyzn,
- 2) zajęcia dodatkowe dla obu branż, w których uczestniczyło łącznie 1 212 uczniów (w tym 990 kobiet i 694 mężczyzn¹⁵), z tego z:
 - języków obcych (angielski i niemiecki), w których uczestniczyło 300 uczniów, w tym 196 kobiet (65%) i 104 mężczyzn,
 - matematyki, w których uczestniczyło 319 uczniów, w tym 235 kobiet (74%) i 83 mężczyzn,
 - przedmiotów przyrodniczych, w których uczestniczyło 145 uczniów, z tego 95 kobiet (66%) i 50 mężczyzn,
 - wykorzystania nowoczesnych technologii, w których uczestniczyło 223 uczniów, w tym 154 kobiety (69%) i 69 mężczyzn,
 - innych zagadnień, w których uczestniczyło 225 uczniów, w tym 160 kobiet (71%) i 65 mężczyzn,
 - 3) zajęcia z doradztwa zawodowego dla obu branż, w których uczestniczyło 148 uczniów, w tym 116 kobiet (78%) i 32 mężczyzn,
 - 4) staże-wizyty zawodoznawcze, w których uczestniczyło 754 uczniów, w tym 542 (72%) kobiety i 212 mężczyzn,
 - 5) staże 4-tygodniowe (wakacyjne), w których uczestniczyło 89 uczniów, w tym 74 kobiety (83%) i 15 mężczyzn.

We wszystkich wymienionych wyżej zadaniach wzięło udział 2 889 uczniów¹⁶, w tym 2 117 dziewcząt (73%).

(dowód: akta kontroli str. 11-21)

Wymiar godzinowy zajęć uzależniony był od ich charakteru – dla zajęć dodatkowych wynosił on od 20 do 56 godzin, a dla objętych szczegółowym badaniem kursów kwalifikacyjnych od 20 (kurs cukierniczy) do 30 godzin (kurs carvingu).

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 230-235)

Zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów w poszczególnych zadaniach Szkoła ustalała odrębnie na każdy rok szkolny w „Regulaminach uczestnictwa w projekcie”¹⁷. Regulaminy stanowiły, że uczestnikiem projektu mogła być osoba posiadająca status ucznia Szkoły lub ucznia szkoły prowadzonej przez powiat wadowicki biorącej udział w projekcie oraz uczeń, który wyraził dobrowolną chęć uczestnictwa w wybranych formach wsparcia. Zgodnie z przyjętymi w regulaminach zasadami, w przypadku, gdy liczba osób przekraczała liczbę miejsc przewidzianych na daną formę wsparcia, decydowały: frekwencja za ostatni miesiąc lub rok szkolny poprzedzający rekrutację (w przypadku zajęć wyrównawczych, zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe i zajęć z doradztwa zawodowego); średnia ocen z okresu poprzedzającego rekrutację oraz frekwencja z okresu poprzedzającego rekrutację, a także – jako element dodatkowy – 100% frekwencja na zajęciach w ramach projektu (w przypadku kursów kwalifikacyjnych i doskonalących). Pierwszeństwo mieli uczniowie, którzy nie korzystali z żadnej formy wsparcia lub z mniejszej ich ilości. W przypadku staży-wizyt zawodoznawczych zajęcia skierowane były do zespołów klasowych dobranych dla poszczególnych zawodów, w których mógł wziąć udział każdy chętny z danej klasy.

Dodatkowym kryterium naboru na kursy doskonalące i kwalifikacyjne było ukończenie 18 lat i brak przeciwwskazań dla prowadzenia pojazdów kategorii B (w przypadku kursu prawa jazdy) oraz ukończenie 18 lat (w przypadku kursów: sommeliera, podstaw barmaństwa klasycznego). Kryteria naboru na wakacyjne staże płatne ustalone były w odrębnym regulami-

¹⁵ Odpowiednio 82% i 18%.

¹⁶ W 2010 r. jeden uczeń zrezygnował ze szkoły i przerwał udział w Projekcie.

¹⁷ Zarządzenia Dyrektora Zespołu Szkół im. ks. prof. Józefa Tischnera w Wadowicach nr: 3/2010/2011 Dyrektora Zespołu szkół nr 3 z dnia 30 września 2010 r., nr 29/21/N/2011 z 31 sierpnia 2011 r.; nr 42/2012 z 31 sierpnia 2012 r. (wraz z aneksami); nr ZS-021-1-55/13 z 2 września 2013 r.; nr ZS3-021-1-45/14 z 2 września 2014 r.

nie¹⁸, zgodnie z którym osoba ubiegająca się o staż powinna m.in. podpisać umowę o realizację stażu i przedłożyć w wyznaczonym terminie wypełniony wniosek o przyznanie stypendium stażowego.

(dowód: akta kontroli str. 30-155)

Szczegółowa analiza dokumentacji dotycząca zajęć dodatkowych z wykorzystania nowoczesnych technologii informatycznych w zawodzie ekonomista oraz promowania zdrowej żywności przeprowadzonych w 2013 i 2014 r., 5 kursów doskonalących (cukierniczy, carvingu, Flash z Action Adobe, kasjera walutowo-złotowego, baristy), 2 zajęć z doradztwa zawodowego oraz 2 staży-wizyt zawodoznawczych wykazała, że zakwalifikowani uczniowie spełniali warunki określone w przedmiotowych regulaminach. Kwalifikacji uczniów do danej formy wsparcia dokonywała komisja rekrutacyjna, powoływana na dany rok szkolny przez Dyrektora Szkoły. W przypadku większego zainteresowania daną formą wsparcia sporządzane były listy rezerwowe, spośród których – w przypadku rezygnacji przez ucznia – dobierano uczniów na listę uczestników zajęć.

Lider szkolny wyjaśniła, że w przypadku, gdy zainteresowanie było bardzo duże, to proponowała zorganizowanie podobnego rodzaju kursu w kolejnym roku.

(dowód: akta kontroli str. (230-269 i 574-578)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nie wszyscy zainteresowani uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w wybranych przez siebie zajęciach. Ich zainteresowanie, zwłaszcza kursem prawa jazdy, przewyższało ilość oferowanych miejsc, co wynikało z faktu, że maksymalna ilość miejsc na zajęciach rozwijających kompetencje zawodowe wynikała z założeń projektu i wynosiła max. 15 uczniów, natomiast ilość uczestników kursów wynikała z założeń budżetowych.

(dowód: akta kontroli str. 382-454 i 74-578)

Informacje o możliwości uczestniczenia w zajęciach w ramach projektu znajdowały się na tablicy ogłoszeń Szkoły, a także na drzwiach wejściowych do niej. Informacje o rodzajach zajęć, terminach oraz czasie rekrutacji znajdowały się również na stronie internetowej Szkoły¹⁹.

(dowód: akta kontroli str. 201-203; 295-296)

Największym zainteresowaniem cieszyły się staże wakacyjne oraz kurs prawa jazdy. Jak wyjaśniła Dyrektor Szkoły, kurs ten jest drogi, a umiejętność kierowania samochodem osobowym jest oczekiwana przez pracodawców. Wyjaśniła również, że inne kursy, m.in. decoupage czy kasjera złotowo-walutowego dają bardzo dużą gamę możliwości na rynku pracy, natomiast zajęcia pozalekcyjne przyczyniły się do dobrego przygotowania do egzaminów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 11-21; 382-454)

Potrzeby uczniów w zakresie uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji zostały określone po konsultacjach z przewodniczącymi zespołów (komisji) przedmiotowych i wynikały ze zgłoszeń uczniów. Przed rozpoczęciem projektu przeprowadzono ankiety wśród uczniów, rozpoznano nowe trendy i specjalizacje zawodowe na rynku pracy (m.in. barman, sommelier, barista) oraz dokonano analizy wyników egzaminów zewnętrznych. Na spotkaniach nauczycieli w zespołach przedmiotowych dyskutowano o potrzebnych zajęciach pozalekcyjnych i takie zgłoszono do projektu. Zespoły przedmiotowe, funkcjonujące w Szkole od ponad 30 lat, powstały m.in. w celu współpracy między nauczycielami poszczególnych przedmiotów, wspierania dyrektora Szkoły przy tworzeniu programu rozwoju szkoły. Zajmują się one również modyfikacją programów kształcenia ogólnego i zawodowego²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 382-454; 581-700; 704-719)

¹⁸ Zarządzenie nr ZS3-01-1-44/13 dyrektora Zespołu Szkół nr 3 im. ks. prof. Józefa Tischnera w Wadowicach z dnia 27 maja 2013 r. w sprawie zmiany [...] regulaminu uczestnictwa w projekcie [...] – wprowadzenie z dniem 27 maja 2013 r. regulaminu udzielania stypendium stażowego.

¹⁹ <http://zs3wadowice.pl/>

²⁰ W Szkole funkcjonują m.in. zespoły przedmiotowe nauczycieli języka polskiego, wraz z bibliotekarzami, języków obcych, historii i wos, przedmiotów ścisłych i przyrodniczych, matematyki, wraz z nauczyciele fizyki, przedmiotów gastronomicznych, przedmiotów ekonomicznych, religii, pedagogów, przedmiotów informatycznych, do spraw wychowawczych, do spraw promocji szkoły, ewaluacji wewnętrznej (które grupują nauczycieli pod kątem realizowanych w Szkole zadań).

Do sporządzenia harmonogramów zajęć zobowiązani byli każdorazowo wykonawcy. Należało je uzgodnić ze liderem szkolnym. Szczegółowa analiza wybranych form zajęć w ramach projektu wykazała, że zajęcia odbywały się w godzinach pozalekcyjnych lub w dni wolne od zajęć szkolnych, albo w czasie wakacji.

(dowód: akta kontroli str. 230-269)

Liczebność grup z zajęć dodatkowych oraz wyrównawczych w ramach Projektu nie przekraczała ustalonego progu²¹, tj. do 15 osób w grupie, i wynosiła od 5 do 15 uczniów. Z kolei liczebność grup na kursach kwalifikacyjnych wynosiła od 10 osób (np. kursy carvingu, cukierniczy, sommeliera) do 47 (kurs prawa jazdy kat. B).

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 230-269)

Zajęcia dodatkowe prowadzili nauczyciele Szkoły, natomiast kursy i zajęcia w ramach doradztwa zawodowego prowadziły podmioty zewnętrzne, wybrane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, które to postępowania przeprowadzane były przez Starostwo Powiatowe w Wadowicach. Nauczyciele Szkoły posiadali odpowiednie kwalifikacje (studia i studia podyplomowe) oraz doświadczenie zawodowe.

(dowód: akta kontroli str. 204-205; 230-269)

Programy zajęć dodatkowych opracowywane były przez zespoły przedmiotowe²² (np. przedmiotów gastronomicznych, języków obcych, matematyki, przedmiotów informatycznych, ekonomicznych), w skład których wchodził nauczyciele Szkoły. Zespoły przeprowadzały diagnozę umiejętności i wiedzy uczniów, analizowały potrzeby i na tej podstawie opracowywały programy autorskie. Ustalone przez prowadzących zajęcia programy/tematyka zajęć były zatwierdzane przez lidera szkolnego, która wyjaśniła również, że prowadzący dostarczali niezbędne materiały, odpowiednie do rodzajów zajęć. Były to np. kwiaty – na kursie florysty; w przypadku carvingu – owoce i warzywa, poglądowe instrukcje i zdjęcia wykonanych ozdób; w przypadku kursu prawa jazdy – książka „Przepisy ruchu drogowego”; w przypadku kursu barmana – alkohole, soki, napoje, likiery, naczynia szklane i inne.

Wykonawcy zobowiązani byli do prowadzenia dokumentacji związanej z zajęciami, tj. ewidencji czasu pracy, dzienników zajęć, list obecności i innej dokumentacji dydaktycznej, a także do przeprowadzenia wśród uczestników oceny merytorycznej przebiegu kursu (ewaluacji) na podstawie przeprowadzonych ankiet na początku i na zakończenie kursu. W badanej próbie wykonawcy prowadzili i przedłożyli stosowaną dokumentację. Lider szkolny przeprowadzała wizytacje/obserwacje zajęć, a działania te potwierdzała wpisem w dziennikach zajęć oraz miesięcznej karcie czasu pracy. Sporządzane przez nauczycieli prowadzących zajęcia sprawozdania z realizacji zajęć (w tym staży-wizyt zawodoznawczych) zatwierdzane były przez lidera szkolnego. Lider szkolny wyjaśniła, że tematyka zajęć odpowiadała profilowi zawodowemu, a w przypadku języków obcych, był to język specjalistyczny odpowiadający danej branży zawodowej, o czym świadczyły nazwy zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 230-269, 382-454, 554-573, 574-578; 581-625)

Analiza dokumentacji 11 wybranych zadań, realizowanych w ramach projektu, wykazała, że w wymaganych SIWZ przypadkach, przeprowadzane były ankiety „na wejście” i „na wyjście”. Ewaluacja przeprowadzana była przez firmy organizujące i prowadzące kursy, a ich wyniki składane były bezpośrednio do Biura Koordynatora Projektu w Starostwie Powiatowym w Wadowicach.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że nauczyciele przeprowadzali ewaluację zajęć pozalekcyjnych, a ich wyniki wpisywali w dziennikach zajęć. Analiza ankiet skutkowałą dostosowaniem form zajęć i metod pracy w kolejnych latach szkolnych.

(dowód: akta kontroli str. 230-269; 382-454; 581-719)

W dokumentacji z kursu cukierniczego, zorganizowanego dla 10 uczniów Szkoły w okresie od 18 do 20 marca 2013 r., znajdowało się pismo lidera szkolnego, dotyczące jakości kursu, skierowane do biura koordynatora powiatowego Projektu. Pismo sporządzono w październiku

²¹ Liczebność grup z zajęć wyrównawczych i dodatkowych, tj. maksymalnie 15 osób, założono we wniosku o dofinansowanie projektu, sporządzonym przez Województwo Małopolskie – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego.

²² Powołane m.in. w celu współpracy między poszczególnymi przedmiotami, wspierania dyrektora Szkoły, ewaluacji, analizy wyników egzaminów próbnych i zewnętrznych, maturalnych i zawodowych.

ku 2013 r., czyli prawie 6 miesięcy od dnia jego zakończenia, i zawierało następującą opinię: „[...] Opiekunowie grupy i uczniowie zgłaszali uwagi co do kwalifikacji i wiedzy prowadzącego kurs. Kurs dał możliwość utrwalenia wiadomości, które uczniowie posiadali. Niestety nie mieli możliwości rozwinąć i nabyć nowych umiejętności w zakresie cukiernictwa”.

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że lider szkolny przekazała z opóźnieniem informację o jakości kursu cukierniczego, gdyż 10.10.2013 r. otrzymała mailowe zapytanie od koordynatora projektu o opinię dotyczącą jakości kursu cukierniczego. Po otrzymaniu maila lider szkolny projektu poprosiła o podsumowanie opiekuna grupy, które posłużyło do napisania informacji nt. jakości kursu. Przed tą datą, zarówno Dyrektor Szkoły, jak i lider szkolny projektu nie posiadali informacji o niskiej jakości kursu.

(dowód: akta kontroli str. 230-269; 270-290; 382-454; 503-573)

Zgodnie z regulaminem uczestnictwa w projekcie jedynym usprawiedliwieniem nieobecności ucznia na poszczególnych zajęciach była choroba lub wypadek losowy. Analiza szczegółowa wybranych form zajęć wykazała, że wszyscy uczniowie zakwalifikowani do udziału w zajęciach, ukończyli je, przy czym w jednym przypadku – z powodu choroby ucznia – w jego miejsce wpisano innego ucznia, który znajdował się na liście rezerwowej.

(dowód: akta kontroli str. 11-21; 30-47 i 48-155)

W trakcie trwania czynności kontrolnych dokonano oględzin zajęć kursu decoupage, w którym uczestniczyło 15 uczniów, prowadzonego przez osobę wybraną w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w pracowni opatrzonej logo projektu. W trakcie oględzin uczniowie malowali (ozdabiali) przygotowane lusterka. Na stolikach, biurkach i parapetach znajdowały się m.in. farby, kleje, lakiery do złoceń, pasty strukturalne, bazy, lusterka. Ponadto na parapetach okiennych pracowni wystawione były przedmioty wykonane przez kursantów w pierwszym dniu kursu. W dzienniku zajęć wpisany był m.in. cel i program zajęć, umiejętności do zdobycia, czas trwania kursu oraz imiona i nazwiska uczestników. Uczniowie posiadali wiedzę, że kurs finansowany jest ze środków Unii Europejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 230-269 i 456)

W ramach projektu zakupiono sprzęt techno-dydaktyczny i wyposażenie do pracowni informatycznej oraz warsztatów szkolnych za 195 803 zł. Oględziny potwierdziły, że sprzęt znajdował się w wymienionych wyżej pomieszczeniach, w tym m.in. zestawy komputerowe wraz z drukarkami, laptopy, tablety graficzne, zmywarka do mycia szkła, walizka do carvingu, urządzenie do rejestracji i rozliczania transakcji handlowych, bęben nastawny, patelnia elektryczna, rant kwadratowy. W trakcie przeprowadzonych oględzin sprzęt był użytkowany zarówno przez nauczycieli, jak i uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 5-21, 30-47, 295-296)

Odnosnie posiadanych przez nauczycieli kwalifikacji do obsługi programów komputerowych oraz specjalistycznego sprzętu i urządzeń, zakupionych w ramach projektu, lider szkolny wyjaśniła, że nauczyciele uprawnieni do nauczania informatyki i przedmiotów zawodowych związanych z obsługą specjalistycznego sprzętu i oprogramowania posiadali wymaganą w tym zakresie wiedzę, jak też umiejętności, natomiast w przypadku innych nauczycieli – brali ono udział w szkoleniach z zakresu obsługi sprzętu i oprogramowania, np. dla oprogramowania WIKT PRO Edu firma dostarczająca oprogramowanie przesłała materiały szkoleniowe oraz zorganizowała szkolenie on-line.

(dowód: akta kontroli str. 204-205; 295; 574-578; 701-703)

W okresie realizacji projektu Szkoła współpracowała z przedsiębiorcami w ramach praktyk zawodowych (od 31 w roku szkolnym 2012/2013 do 136 w roku szkolnym 2014/2015), przy czym współpraca została nawiązana jeszcze przed rozpoczęciem projektu. Ponadto w ramach projektu Szkoła współpracowała z 36 przedsiębiorcami, w tym m.in. w zakresie realizacji staży-wizyt zawodoznawczych oraz innych projektów.

Lider szkolny wyjaśniła, że Szkoła współpracuje w każdym roku szkolnym z około 150 przedsiębiorcami, a projekt wzmocnił współpracę z nimi. Dostrzeżono pozytywne strony współpracy, m.in. możliwość korzystania z nowoczesnej myśli i parku technologicznego u przedsiębiorców, możliwość wdrażania nowego zawodu, pozyskiwanie nowych, atrakcyjnych firm do praktyk i staży wakacyjnych, poznawanie ośrodków badawczych, przybliżanie uczniom realnego środowiska pracy i rozwoju zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 206-229 i 574-580)

W ramach projektu zorganizowano wyjazdy m. in. do FIAT AUTO POLAND SA w Tychach, TV SA Oddział w Krakowie, Radia Kraków, IKEA w Krakowie, Karczmy „Gościńska Chata”, Studia Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej, Makro Cash and Carry Polska SA, Restauracji Wierzynek w Krakowie. W 2015 r. planowane są staże-wizyty zawodoznawcze w CEWE sp. z o.o. oraz w Zakładach Tłuszczowych „Bielmar” sp. z o.o. Staże wakacyjne (płatne) uczniowie odbywali m.in. w Gemo Sp. z o.o. Hotel Holiday Inn Kraków, w restauracji „Dworek Mikołaj” w Wadowicach, w hotelu „Badura” w Wadowicach, w ośrodku wczasowym „Marta” w Niechorzu, PSB „Mrówka” Wadowice.

(dowód: akta kontroli str. 10-21; 206-229; 230-269 i 574-580)

W ramach projektu zorganizowano zajęcia z doradztwa zawodowego latach 2010-2014²³. Wzięło w nich udział łącznie 148 uczniów (116 dziewcząt) obu typów szkół i branż zawodowych. Doradztwo zawodowe prowadzone było początkowo przez dyrektora Szkoły, a następnie przez podmioty zewnętrzne, wybrane w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Wadowicach. Zajęcia prowadzone były w formie warsztatów, ćwiczeń oraz wyjazdu do Powiatowego Urzędu Pracy. Z ankiet sporządzonych na rozpoczęcie i na zakończenie zajęć wynikało, że wzrosło u uczniów umiejętności dotyczące komunikacji oraz autoprezentacji, a także poczucie własnej wartości i pewności siebie na odnoszone sukcesy.

(dowód: akta kontroli str. 5-23; 230-269; 626-653; 658-700 i 704-719)

Szkoła nie korzystała z pomocy Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej, bowiem – jak wyjaśniła Dyrektorka Szkoły – lider szkolny podczas spotkań z koordynatorem projektu czy dyrektorem projektu nigdy nie usłyszała o istnieniu takiego centrum oraz o zakresie jego działania.

W zakresie doradztwa zawodowego Szkoła korzystała z „Materiałów metodyczno-dydaktycznych do planowania kariery zawodowej uczniów”, opracowanych przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.

(dowód: akta kontroli str. 291-292; 503-573;)

W ramach zadania projektowego „Współpraca ponadnarodowa” jeden uczeń technikum (z branży turystyczno-gastronomicznej, w zawodzie kucharza) brał udział w wizycie studyjnej w Niemczech (Turyngia). W 2015 r. planowany jest wyjazd jednej uczennicy technikum (branża usługowa w zawodzie technik ekonomista) do Chorwacji. W seminarium tematycznym dot. handlu i sprzedaży wzięło udział 13 uczniów technikum, kształcących się w zawodzie technik handlowiec (branża usługowa).

Kryteriami naboru uczniów do tego zadania były m.in. samodzielna decyzja ucznia (zgłoszenie z własnej inicjatywy), kształcenie się ucznia w jednym z zawodów, których wyjazd studyjny dotyczył, skorzystał z co najmniej jednej formy wsparcia w ramach projektu, wysoka średnia ocen oraz znajomość języka obcego (angielskiego lub niemieckiego) w stopniu komunikatywnym.

Szkoła współpracowała także ze szkołami w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii oraz na Węgrzech w ramach programów Leonardo da Vinci oraz Erasmus+. Współpraca polegała na wymianie uczniów, wymianie doświadczeń nauczycieli lub organizowaniu staży zagranicznych.

(dowód: akta kontroli str. 6-21; 374-381; 575-578)

W okresie objętym kontrolą Szkoła współpracowała z wyższymi uczelniami, w tym m.in. z Wyższą Szkołą Europejską w Krakowie (kontakty nawiązano w celu promowania patrona szkoły, prof. Józefa Tischnera oraz ze względu na organizację Ogólnopolskiego konkursu pt. „Tischnerowskie ślady”); Wyższą Szkołą Ekologii i Turystyki w Suchoj Beskidzkiej (propozycje konkursów dla branży turystyczno-gastronomicznej); Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie, dla którego Szkoła była zamiejscowym oddziałem.

(dowód: akta kontroli str. 574-578)

Udział Szkoły w realizacji niektórych wskaźników osiągniętych na poziomie powiatowym, według stanu na 31 grudnia 2014 r., przedstawiał się następująco:

²³ Doradztwo zawodowe Szkoła realizowała również w okresie przed realizacją Projektu.

- 1) liczba uczestników biorących udział w projekcie wynosiła 1 082, co stanowiło 28% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym,
- 2) liczba uczniów, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach projektu, wynosiła 843, co stanowiło 27% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów:
 - którzy ukończyli udział w stażach – wizytach zawodowych wynosiła 754, tj. 27%,
 - którzy ukończyli udział w płatnych stażach, z możliwością wypłaty stypendium stażowego – 89, tj. 26%,
- 3) liczba certyfikatów, uprawnień, zaświadczeń otrzymanych przez uczniów Szkoły w ramach Projektu wynosiła 3 152, co stanowiło 28% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba certyfikatów:
 - potwierdzających nabyte kwalifikacje i uprawnienia, poprzez zdanie egzaminu – wynosiła 328, tj. 13%,
 - potwierdzających udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/praktykach/stażach – 2 824, tj. 33%,
- 4) liczba uczniów, którzy poszerzyli swoją wiedzę i umiejętności dzięki udziałowi w działaniach realizowanych w ramach komponentu ponadnarodowego wynosiła 14, co stanowiło 33% realizacji wskaźnika na poziomie powiatowym, z czego liczba uczniów, którzy wzięli udział w wizytach studyjnych oraz którzy wzięli udział w seminariach szkoleniowych wynosiła, odpowiednio, 1 (13%) i 13 (38%) uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze. Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne. Za dobrą praktykę należy uznać opracowywanie autorskich programów zajęć dodatkowych przez komisje przedmiotowe.

4. Oddziaływanie programu na potrzeby grupy docelowej

W roku szkolnym 2014/2015 uczniowie szkół zawodowych stanowili 76% ogólnej liczby uczniów w Szkole i w porównaniu do roku 2009/2010²⁴ wskaźnik ten wzrósł o 8 punktów procentowych. Liczba uczniów z zasadniczej szkole zawodowej – w latach szkolnych 2009-2015 – spadła ze 157 w roku szkolnym 2009/2010 do 124 w roku szkolnym 2014/2015 (o 21%), natomiast w technikum wzrosła z 623 do 681 (wzrost o 9%). Uczniowie zasadniczej szkoły zawodowej stanowili średnio 12% ogólnej liczby uczniów w Szkole, a uczniowie technikum – 59%

Zgodnie z wyjaśnieniami lidera szkolnego zmniejszenie liczby uczniów wynikało z niżu demograficznego.

(dowód: akta kontroli str. 5-29 i 574-578)

Odsetek liczby uczniów klas pierwszych szkół zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych typach szkół w roku szkolnym 2014/2015 osiągnął najniższy poziom w badanym okresie i wynosił 27%. Był on o 3 punkty procentowe niższy niż w roku bazowym, a także od poziomu odsetka uczniów klas pierwszych na terenie całego województwa małopolskiego, który w roku 2014/2015 wynosił 30%²⁵. Najwyższy poziom, tj. 32%, wskaźnik ten osiągnął w roku 2012/2013.

(dowód: akta kontroli str. 5-29)

Odsetek liczby absolwentów szkół zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych typach szkół w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 25% i był o 4 punkty procentowe niższy niż w roku bazowym. Jednocześnie był zbliżony do odsetka absolwentów na terenie

²⁴ Rok szkolny 2009/2010 przyjęto, jako bazowy do porównań. Realizacja Projektu rozpoczęła się w roku szkolnym 2010/2011.

²⁵ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie, łączna liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i technikum uzupełniających na terenie województwa małopolskiego wynosiła 67 120, a łączna liczba uczniów klas pierwszych w wymienionych typach szkół – 20 237.

całego województwa małopolskiego, który wynosił 24%²⁶. Najwyższy odsetek absolwentów w wysokości 30% odnotowano w roku 2010/2011, a najniższy, tj. 22%, w roku 2013/2014.

(dowód: akta kontroli str.24-26)

Odsetek liczby uczniów przystępujących do egzaminów zawodowych w stosunku do liczby uczniów, którzy mogli przystąpić do takich egzaminów, w roku szkolnym 2013/2014²⁷ był najwyższy w badanym okresie i wynosił 99% (wzrost o 8 punktów procentowych w porównaniu do roku bazowego). W zasadniczej szkole zawodowej wynosił on 86% w roku szkolnym 2012/2013²⁸ (wzrost o 13 punktów procentowych w porównaniu do roku bazowego), przy czym w roku 2010/2011 osiągnął on 100%. Z kolei w technikum kształtował się na bardzo wysokim poziomie 99% w całym badanym okresie, z wyjątkiem roku bazowego, w którym osiągnął maksimum.

Analiza wskaźnika przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych²⁹ w poszczególnych 10 zawodach³⁰, w których kształciła szkoła i w których uczniowie przystępowali do egzaminów, wykazała, że w przypadku jednego zawodu³¹ (1%) żaden uczeń nie przystąpił do egzaminu zawodowego³², w przypadku jednego zawodu³³ (1%) do egzaminów przystąpiło 50% uczniów, natomiast dla 4 zawodów³⁴ wskaźnik ten kształtował się w przedziale od 98 do 99%, a dla pozostałych czterech³⁵ wynosił 100%.

W roku 2013/2014 egzamin zawodowy z wynikiem pozytywnym zdało 92% uczniów przystępujących do tego egzaminu. W porównaniu do roku bazowego, w którym wskaźnik ten osiągnął najwyższy poziom 95%, nastąpił spadek o 3 punkty procentowe. W przypadku zasadniczej szkoły zawodowej wskaźnik ten osiągnął maksimum (100%) w roku szkolnym 2010/2011. Zdawalność egzaminów zawodowych zarówno wśród uczniów technikum, jak i zasadniczej szkoły zawodowej, kształtowała się znacznie powyżej średnich zdawalności na terenie województwa małopolskiego. Różnice te wynosiły od 20 (2012/2013) do 30 punktów procentowych in plus (2009/2010)³⁶ w technikum oraz od 10 (rok 2009/2010) do 17 punktów procentowych (rok 2010/2011) in plus w zasadniczej szkole zawodowej³⁷.

Analiza średniej zdawalności egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych³⁸ dla 9 zawodów, w których uczniowie Szkoły przystąpili do egzaminu, wykazała, że w przypadku jednego zawodu³⁹ była on niższa niż 90%, w przypadku 7 zawodów kształtowała się od 92% do 99%, a w przypadku zawodu cukiernik wyniosła 100%.

(dowód: akta kontroli str.24-29)

²⁶ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie w roku szkolnym 2014/2015 łączna liczba absolwentów w technikum i zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa małopolskiego wynosiła 16 077.

²⁷ W trakcie trwania czynności kontrolnych szkoła nie posiadała jeszcze wyników egzaminów zawodowych za rok 2014/2015.

²⁸ W roku szkolnym 2013/2014 egzamin zawodowy w zasadniczej szkole zawodowej nie odbył się ze względu na reformę szkolnictwa zawodowego.

²⁹ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

³⁰ Dotyczy zasadniczej szkoły zawodowej oraz technikum.

³¹ Dotyczy zawodu zasadniczej szkoły zawodowej: piekarz.

³² Dane, które posiada Szkoła, dotyczą zdawalności egzaminów przeprowadzanych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych mają możliwość zdawania egzaminów czeladniczych przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (art. 3 ust. 3b ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle – Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 979 ze zm. oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych – Dz. U. z 2012 r. poz. 1117).

³³ Dotyczy zawodu zasadniczej szkoły zawodowej: cukiernik.

³⁴ Dotyczy zawodów technikum – technik organizacji reklamy (98%), technik ekonomista (99%), technik hotelarstwa (99%), kelner (99%).

³⁵ Dotyczy zawodów technikum – technik handlowiec, kucharz oraz zasadniczej szkoły zawodowej – kucharz małej gastronomii, sprzedawca.

³⁶ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w technikum na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 66%, 68%, 69,5%, 71%, 73%.

³⁷ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 86%, 83%, 81%, 84%, 78%.

³⁸ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

³⁹ Dotyczy zawodu technikum – technik handlowiec (84%).

Uczniowie Szkoły uczestnicząc w projekcie otrzymali łącznie 3 152 certyfikaty⁴⁰, uprawnienia lub zaświadczenia, z czego 328, tj. 10% ogólnej liczby certyfikatów, to certyfikaty potwierdzające nabyte kwalifikacje poprzez zdanie egzaminu, zaś 2 824 to dokumenty potwierdzające udział w kursach/zajęciach z kompetencji kluczowych/stażach.

(dowód: akta kontroli str.22-23)

Szkoła nie dysponowała danymi dotyczącymi liczby absolwentów, którzy znaleźli zatrudnienie, natomiast lider szkolny wyjaśniła, że posiada wiedzę nt. zastosowania zdobytych przez uczniów umiejętności i kompetencji zawodowych podczas realizacji projektu. Absolwenci łatwiej zdobywają zatrudnienie, posiadając certyfikaty np. carvingu czy barmaństwa, otworzyli własne firmy zajmujące się m.in. organizowaniem prezentacji umiejętności barmańskich oraz usługami drukarskimi i poligraficznymi (np. „IMSENCE”, „INVEDION”). Uczniowie wykorzystują zdobyte umiejętności językowe, bez obaw obsługują zagranicznych gości, a dzięki kursowi prawa jazdy pracują jako dostawcy. Również absolwenci kierunków gastronomicznych zostali zatrudnieni w lokalnych restauracjach”.

(dowód: akta kontroli str. 24-26 i 574-578)

Szkoła dysponowała badaniami przeprowadzonymi przez Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji odnośnie badania losu absolwentów za lata 2011-2013, których celem był monitoring losów absolwentów (młodzieży i młodych – do 29 roku życia – dorosłych). Zakres badań obejmował m.in.: sytuację absolwentów od momentu ukończenia Szkoły oraz po roku od ukończenia nauki (w momencie badania); warunki pracy zatrudnionych absolwentów (w tym rodzaj wykonywanej pracy, podstawa – charakter zatrudnienia [rodzaj umowy]; średnie miesięczne zarobki netto; zgodność wykonywanej pracy z wyuczonym w szkole zawodem); bezrobocie wśród absolwentów (w tym powody trudności w znalezieniu pracy); kontynuacja nauki (w jakich typach szkół, na jakich kierunkach i uczelniach); ocenę szkoły zawodowej (w tym zadowolenie z wyboru zawodu oraz braki pojawiające się na etapie nauki w szkole zawodowej), a także inne informacje (w tym sytuacja mieszkaniowa, finansowa, miejsce zamieszkania, w tym kraj). Wyniki przedstawione zostały na tle powiatu wadowickiego oraz województwa małopolskiego. Badaniem objęto łącznie 82 absolwentów Szkoły w zawodach: technik ekonomista, technik handlowiec, technik hotelarstwa, kelner, kucharz (kucharz małej gastronomii), cukiernik, sprzedawca. Z badania wynikało, że nieprzerwanie bezrobotnymi pozostawał 1 absolwent (z 2012 r.) oraz 2 spośród absolwentów od momentu ukończenia Szkoły (z 2011 r.), co stanowiło – odpowiednio – 8 i 5% w porównaniu do danych z powiatu wadowickiego oraz 6% – na tle Małopolski. Aktywnymi (podjęło pracę lub/i naukę) zostało łącznie 76 osób, co stanowiło – odpowiednio – 90 i 91% w stosunku do powiatu oraz 91% – w stosunku do Małopolski. Ponadto 30 osób podjęło zatrudnienie (odpowiednio 41 i 38% w powiecie oraz 40% w Małopolsce); 28 osób – pracuje i uczy się nadal (21 i 23% - powiat oraz 23 i 21% - Małopolska). Bezrobotnymi pozostawało łącznie 5 osób (17 i 12% - powiat oraz 15 i 13% - Małopolska).

(dowód: akta kontroli str. 321-359)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że wymiana informacji prowadzona była pomiędzy szkołami cyklicznie przez koordynatora powiatowego projektu, natomiast lider szkolny wyjaśniła, że współpraca ze szkołami dotyczyła kursów, organizowanych w ramach projektu i polegała na rozmowach, prowadzonych ze szkołami w Kalwarii Zebrzydowskiej i Radoczy, ze względu na podobne kierunki kształcenia.

(dowód: akta kontroli str. 382-454 i 574-578)

W okresie objętym kontrolą w Szkole wprowadzono innowacje pedagogiczne o nazwie: „Promowanie życia i twórczości patrona szkoły” (2015 r.); „Organizacja staży zawodowych w Polsce i za granicą” (2014 r.); „Prowadzenie symulacyjnej firmy handlowo-usługowej 5-POINTS” (2014 r.); „Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych” (2014 r.); „Niekonwencjonalne nauczanie języków obcych poprzez współpracę międzynarodową – niemiecka technologia oraz architektura dawniej i dziś” (2015 r.). Autorami innowacji pedagogicznych byli nauczyciele Szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 360-373)

⁴⁰ Jeden uczeń mógł otrzymać więcej niż jeden certyfikat lub zaświadczenie.

W ramach projektu Szkoła współpracowała z wieloma podmiotami odpowiedzialnymi za rozwój szkolnictwa zawodowego, w tym – zgodnie z wyjaśnieniami lidera szkolnego – z Powiatem Wadowickim (charakter stały); Urzędem Marszałkowskim (zarówno w ramach projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, jak również projektu „Modernizacja systemu doskonalenia kadr kształcenia zawodowego” – charakter stały); kuratorium oświaty (współpraca systematyczna); KOWEziU (stała współpraca); uczelniami (stała współpraca); Powiatowym Urzędem Pracy w Wadowicach (stała); Wojewódzkim Urzędem Pracy (sporadycznie, w razie potrzeby); OKE (pilotaż egzaminu zawodowego drogą elektroniczną dla kształcenia zawodowego); OHP (stała); Ministerstwo Turystyki i Sportu (sporadycznie – koordynacja pracy dyrektorów szkół hotelarsko-gastronomicznych).

(dowód: akta kontroli str.579-580)

Informacje o realizowanym projekcie znajdowały się na stronie internetowej Szkoły oraz na szkolnej tablicy ogłoszeń. Szkoła brała udział w Festiwalu Zawodów w Małopolsce, Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości (2014 r.), konkursach (m.in. „Mam zawód. Mam fantazję”), w których uczniowie zdobywali liczne nagrody i wyróżnienia. Uczniowie Szkoły brali również udział w zawodach i olimpiadach, w ramach popularyzacji kształcenia zawodowego. Działania promocyjne kierowane były do szerokiego spektrum odbiorców. Akcje promocyjne miały charakter systematyczny lub sporadyczny.

(dowód: akta kontroli str. 161-200)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że podczas realizacji projektu wystąpił problem w 2013 r., kiedy to firma z Rzeszowa, która została wybrana w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zadań pozalekcyjnych, nie dysponowała nauczycielami, którzy spełnialiby wymagania SIWZ. Przeprowadzono wówczas wiele rozmów z powiatowym koordynatorem projektu. Lider szkolny wyjaśniła, że zamówienie z 2013 r. dotyczyło realizacji 22 zadań; Firma Promyk odstąpiła od podpisania umowy; Starostwo Powiatowe ogłosiło kolejny przetarg 7.11.2013 r.; w wyniku postępowania – 16 zadań zrealizowali nauczyciele Zespołu Nr 3. Pozostałe zadanie nie były realizowane.

(dowód: akta kontroli str. 382-454 i 574-578)

Dyrektor Szkoły wyjaśniła, że zdobyte w trakcie realizacji projektu doświadczenia Szkoła zamierza wykorzystać do promocji Szkoły, do aplikowania o środki unijne w ramach programu Erasmus+. Wyjaśniła również, że widoczne są potrzeby związane z organizacją kursów, które dają uprawnienia i są wymagane na rynku pracy, a formą wsparcia, którą warto kontynuować, są również staże wakacyjne i staże-wizyty zawodowców, które przybliżają uczniom realne warunki pracy i rozwijają wyobraźnię młodego człowieka.

(dowód: akta kontroli str. 382-454)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z brakiem uwag do kontrolowanej działalności i wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 26 czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

Kontroler

Barbara Madejska
Specjalista kontroli państwowej